

I Sverige er det utbredt misnøye blant offentlig ansatte tannhelsesekretærer, ifølge fagforbundet Vision. – Vi arbeider nå for å gi yrket høyere status, forteller Josepha Lindblom, strateg hos fagforbundet Vision. Foto: Johanna Jansson, Vision

Tøft arbeidsmiljø for tannhelsesekretærer

Det svenske fagforbundet Vision slår alarm om tannhelsesekretærenes arbeidsmiljø. Tannhelsesekretærene er en av de yrkesgruppene innen helsesektoren som har det tøffeste arbeidsmiljøet. Mangel på utdanningskrav og manglende innflytelse gir yrket lav status.

JOHAN ERICHS, MERAMEDIA

sin nyeste rapport om arbeidsmiljøet for tannhelsesekretærer slår fagforbundet Vision, som organiserer tannhelsesekretærer i offentlig helsevesen, fast at yrkesgruppen har et belastende arbeidsmiljø. Høye krav, slitsomme arbeidsstillinger, lav innflytelse over arbeidstid og lite støtte fra ledelsen gjør tannhelsesekretærene til en utsatt gruppe, ifølge Vision.

– Vi har gjort en stor arbeidsmiljøundersøkelse med mange forskjellige yrkesgrupper, og tannhelsesekretærene skiller seg virkelig ut, sier Josepha Lindblom, strateg hos fagforbundet Vision.

En av de undersøkelsene som ligger til grunn for rapporten «Arbeidsvilkår for tannhelsesekretærer» er sendt ut til 4272 tannhelsesekretærer og medlemmer i Vision.

2140 tannhelsesekretærer har svart, noe som gir en svarprosent på litt over 50 prosent.

– I den sammenligningen vi har gjort med andre medlemsgrupper (hovedsakelig kontorarbeid) som vi organiserer, er tannhelsesekretærer den yrkesgruppen som føler seg mest presset på arbeidsplassen, forklarer Josepha Lindblom.

I store deler av Sverige er det mangel på tannhelsesekretærer, noe som kan føre til at klinikker blir nødt til å si nei til pasienter og dermed indirekte forårsake lengre helsekøer.

Halvparten av de som svarte på undersøkelsen oppgir at de har vurdert å forlate yrket som tannhelsesekretær ved et eller annet tilfelle.

– Mange av de som kontakter oss forteller at de vurderer å forlate yrket på grunn av for lav lønn. Noen sier også at de ikke ser noen fremtid i yrket, uansett om de blir dyktigere i jobben sin så henger ikke lønnen med.

Misnøye og stress på arbeidsplassen kan også være faktorer som gjør at tannhelsesekretærer er en yrkesgruppe som har nesten 13 sykedager per år, mot et gjennomsnitt for andre yrker på ni dager.

Henger etter

Hva ligger bak tannhelsesekretærenes misnøye?

– Mange tannleger tar tannhelsesekretærenes rolle for gitt, noe som selvfølgelig henger sammen med at sekretærene er nederst i hierarkiet innen tannhelse. De skal

bare være der uten noen stor mulighet til verken innflytelse på arbeidsvilkår eller karriereutvikling. I likhet med mange andre yrker som er kvinnedominerte, finnes det også her strukturelle lønnsforskjeller, mener Josepha Lindblom.

Tannhelsesekretærene har ikke holdt følge med lønnsutviklingen, og Josepha Lindblom mener at arbeidsgiveren over tid ikke har justert opp tannhelsesekretærenes lønn til det nivået som tilsvarer det ansvar og den kompetansen som tannhelsesekretærene har i dag.

– I dag er det et profesjonelt yrke med relativt lang utdanning og mye mer kvalifiserte arbeidsoppgaver enn tidligere. Yrkesrollen har endret seg over tid, fra å være den som assisterer tannlegen til å i dag utføre behandlinger på egen hånd.

Utdanning

En utdannet tannhelsesekretær har gjennomgått 1,5 års yrkesskoleutdanning (yrkesrettede ikke-akademiske studier på videregående nivå).

Selv om arbeidssituasjonen er tøff, finnes det lyspunkter.

– Mange tannhelsesekretærer trives likevel på klinikken som arbeidsplass, de liker arbeidsoppgavene, jobben er sosial, de møter mange forskjellige mennesker og opplever en lagånd, noe mange setter pris på. Men arbeidsvilkårene er for dårlige og lønnen for lav til at de skal kunne trives. Mange tannhelsesekretærer er veldig engasjerte i jobben sin, og synes de har en meningsfull jobb.

E. CHRISTIANSEN AS

Vaskemaskiner • Sykehusutstyr • Storkjøkkenmaskiner

Takk for en super messe

Det er ikke for sent å bestille til messe priser!

Du finner oss på: **christiansen.no**

Eller ring oss på telefon: **33 48 57 70**

[Vi kan besøkes på Skolmar 26, 3232 Sandefjord](#)

smeg
INSTRUMENTS

I dag finnes det totalt cirka 10 500 tannhelsesekretærer i Sverige. 4400 er regionansatte, 1900 arbeider i kommunal virksomhet, og 4200 er ansatt i private selskaper.

Tiltak

I egenskap av fagforbund presenterer Vision ulike argumenter for å øke tannhelsesekretærenes status og attraktivitet.

- Tannhelsesekretærene må få større innflytelse i sitt oppdrag med tanke på å forbedre arbeidsmiljøet.
- Yrkesbetegnelsen Tannhelsesekretær skal beskyttes.
- Mulighet til kontinuerlig kompetanseutvikling.

Beskyttet tittel innebærer at kun personer med riktige kvalifikasjoner og som har gjennomgått tannhelsesekretærutdanning, får rett til å kalle seg tannhelsesekretær.

– Tannhelsesekretærene behersker i dag flere arbeidsoppgaver enn tidligere. Derfor ønsker vi at tannhelsesekretær blir en beskyttet tittel, ikke minst for å verne om pasientsikkerheten. Det er spesielt i den private tannhelsetjenesten at man finner tannhelsesekretærer som ikke har formell utdanning. Det er merkelig at det tillates med tanke på pasientsikkerheten, mener Josepha Lindblom.

Utredning

Spørsmålet om beskyttet tittel er under utredning etter et svensk regjeringsinitiativ. Hensikten er blant annet å utrede hvilke spesielle krav staten skal stille for at en helseutøver skal få tilgang til et yrke, men også for å undersøke behovet for etterutdanning og kompetanseheving innen helsesektoren.

– Dersom tannhelsesekretærer får en beskyttet tittel og mulighet til kompetanseutvikling, vil det utvilsomt gi yrket høyere status, sier Josepha Lindblom, som sitter i den pågående utredningen som representant for Vision. Spørsmålet drives også av fagforbundet Unionen og Tannhelsesekretærforbundet.

– En beskyttet tittel vil på sikt tydeliggjøre tannhelsesekretærenes kompetanseområde.

Utredningen skal presenteres i mai 2025.

– Skulle det bli en endring og en beskyttet tittel for tannhelsesekretærene, kan det bety en oppgradering for tannhelsetjenesten, ettersom det da blir mulig å la tannhelsesekretærene utføre flere oppgaver og være sikre på at de har kompetansen til å klare det. Det handler både om pasientsikkerhet og om å oppnå en mer effektiv bruk av tannhelsepersonellens kompetanse, avslutter Josepha Lindblom.

Vision vil gjennomføre en ny undersøkelse om tannhelsesekretærenes arbeidsmiljø i 2025.

FAKTABOKS

Fem tips for klinikker som vil forbedre arbeidsmiljøet for tannhelsesekretærer (Vision)

1. Sørg for at nye tannhelsesekretærer som ansettes har riktig utdanning. Riktig utdannede kolleger reduserer stress for alle på arbeidsplassen.
2. Invester i regelmessig etterutdanning og skap muligheter for tannhelsesekretærer til å vokse innenfor sitt yrke.
3. Gratis arbeidssko. Gode arbeidssko reduserer risikoen for belastningsskader og ulykker.
4. Lytt til og gi tannhelsesekretærene større mulighet til å påvirke arbeidet sitt.
5. Øk lønningene for tannhelsesekretærer. Balansen mellom innsats og belønning er faktisk et helse spørsmål. En lønn som tilsvarer tannhelsesekretærens bidrag til virksomheten, reduserer risikoen for uhelse og sykdom.

(Gjennomsnittslønnen for en tannhelsesekretær er ifølge Visions lønnsstatistikk 29 500 SEK per måned.)

Klokka 0000 på utgivesdato

www.tannlegetidende.no